

Mokinių sveikatos problemos išlieka tos pačios

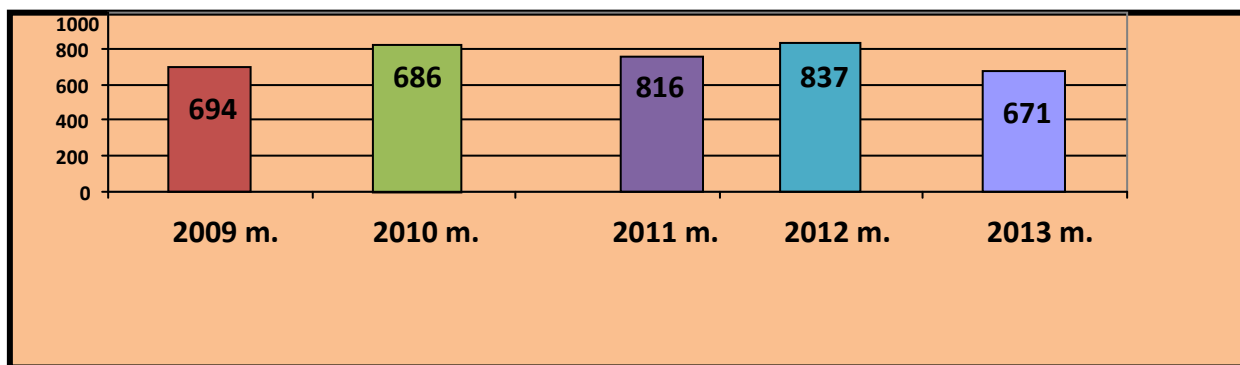
Lina Balčiūnienė

Kelmės visuomenės sveikatos biuro direktorė

Sveikata – vienas pagrindinių žmogaus gyvenimo kokybės rodiklių. Ji – didžiausia vertybė, kasdienio gyvenimo šaltinis.

Moksleiviai savo sveikatą privalo patikrinti kasmet. Apsilankius pas šeimos ar vaikų ligų gydytoją įvertinama vaiko ūgis, svoris, fizinė raida, kaulų ir raumenų sistemos vystymasis, laikysena, burnos, odos būklė, rega ir klausos, kraujotakos sistema (pamatuojamas kraujo spaudimas, skaičiuojamas pulsas), kvėpavimo, nervų, virškinimo, inkstų ir šlapimo takų, endokrininės sistemos būklė, kraujo ir šlapimo tyrimų rezultatai.

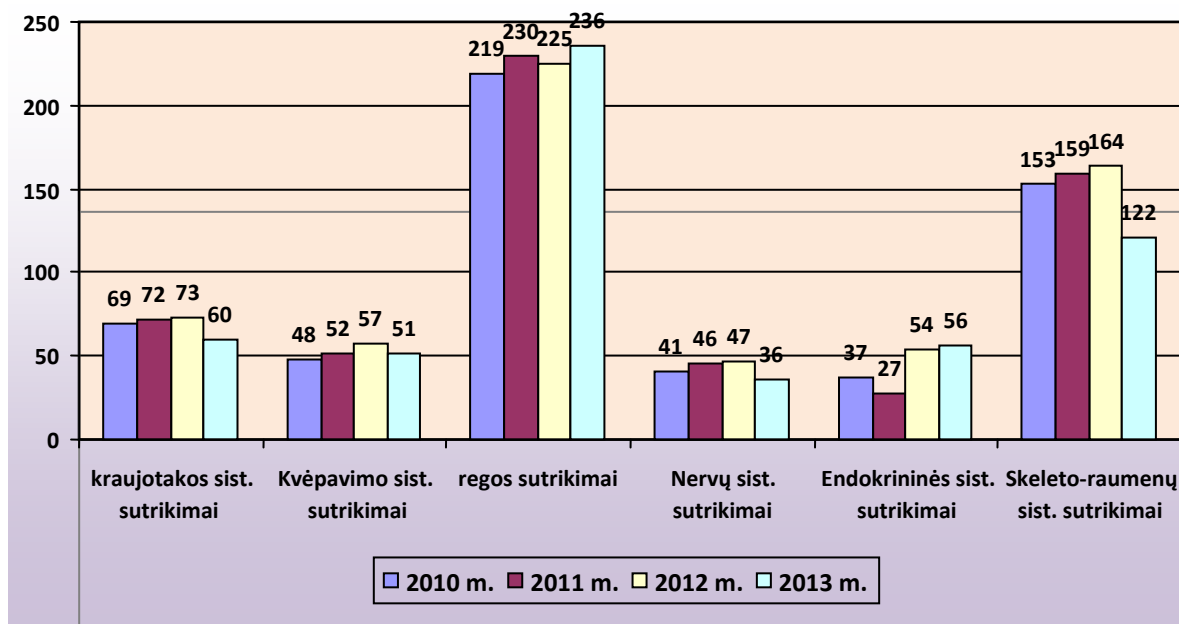
Kiekvienais metais Kelmės rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras renka ir analizuoja informaciją apie Kelmės rajono bendrojo lavinimo mokyklose besimokančių moksleivių sveikatos būklę. Kelmės rajono bendrojo lavinimo mokyklose 2013–2014 mokslo metais mokinių skaičius, palyginti su praėjusiais, sumažėjo beveik 5 procentais. Paskutinius dvejus metus mokinių sveikatos patikrų rodikliai džiugina – sveikatą tikrinasi beveik visi Kelmės rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai. Iš bendro mokinių skaičiaus (3723) 2013 metais profilaktiškai sveikatą patikrino 99,5 procento (3706) moksleivių. Deja, 17 mokinių dėl įvairių priežasčių nepasitikrino sveikatos arba laiku nepateikė sveikatos pažymos mokyklos sveikatos priežiūros specialistui. Praėjusiais mokslo metais mažiau nei pusė (40,7 proc.) moksleivių, patikrinusių profilaktiškai sveikatą, buvo sveiki. Šiomet sveikų mokinių skaičius išaugo ir siekia 50,3 proc., tačiau reikia atsižvelgti į tai, kad į bendrą susirgimų skaičių neįtraukti dantų sutrikimai ir ligos. Lyginant pastarųjų ketverių metų nustatytų sutrikimų skaičių 1000-čiui, sveikatą patikrinusių moksleivių, pastebima, kad mažiausiai sutrikimų buvo 2013 metais, didžiausias – 2012 metais.

Kelmės rajono moksleivių bendrojo sergamumo kitimo tendencijos 2009 – 2013 metais (1000 moksleivių).

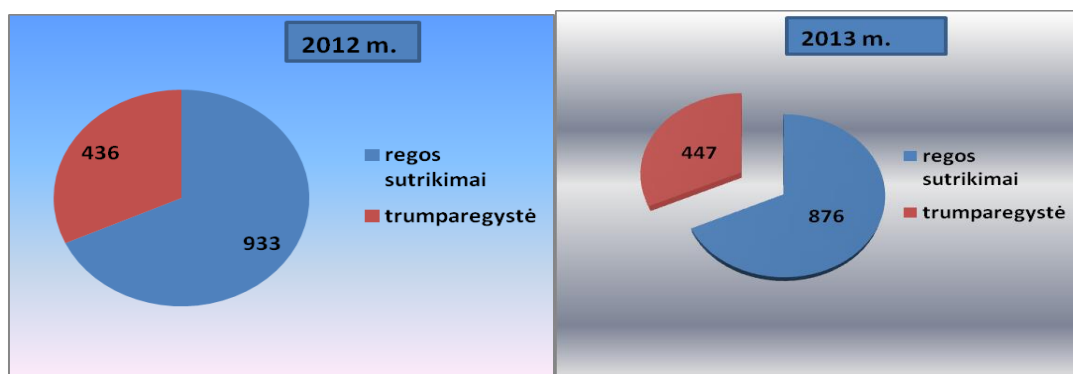
Daugiausiai sveikatos sutrikimų nustatyta 9–12 klasių moksleiviams, mažiausiai sveikatos sutrikimų nustatyta pradinukams.

2013 metais pagrindiniai sveikatos sutrikimai išliko tie patys, kaip ir pastaruosius trejus metus.

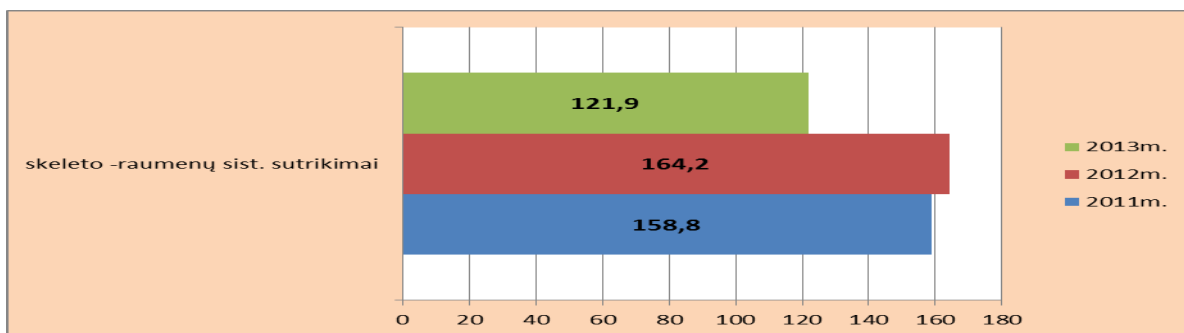
2010-2013 m. Kelmės rajono mokinių pagrindinių organizmo sistemų sutrikimų skaičius, tenkantis 1000 sveikatą patikrinusiems mokiniams.

Regos sutrikimai. Dalį regos sutrikimų lemia paveldėjimas. Tačiau visos kaltės priskirti genetikai nereikėtų. Dabar vaikai mažiau juda, daugiau laiko praleidžia prie kompiuterio, televizoriaus, netinkamai ilsisi. Regos sutrikimai – tai dažniausiai pasireiškianti liga tarp Kelmės rajono moksleivių. 2013 metais regos sutrikimų turėjo beveik kas penktas profilaktiškai patikrintas Kelmės rajono moksleivis (876 moksleiviai iš 4140 profilaktiškai patikrintų moksleivių, 2012 m. – 933). Daugiausia regėjimo sutrikimų turėjo 9–12 klasių moksleiviai. 2013 metais didžiausią regos sutrikimų dalį sudarė trumparegystė - 51 procentas.

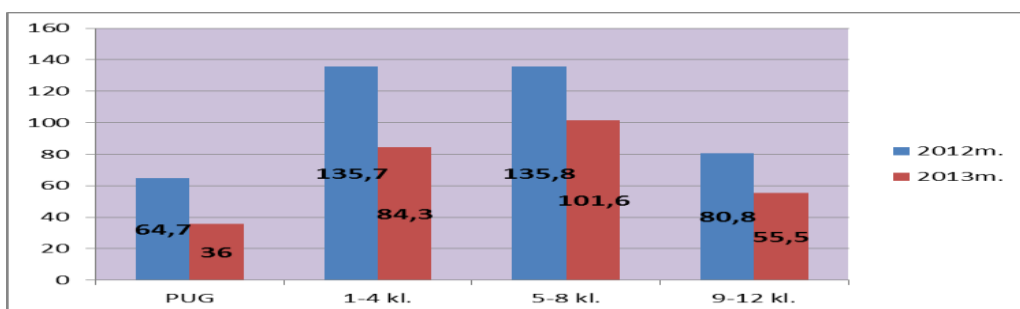
Kelmės rajono moksleivių regėjimo sutrikimų skaičius 2012 - 2013 metais

Skeleto ir raumenų sistemos sutrikimai pasireiškia intensyviauju augimo periodu: mergaitėms - 4-6 m. ir 11-14 m., berniukams - 6-8 ir 13-16 m. Laiku negydomi tokie sutrikimai gali sukelti krūtinės ląstos ir stuburo deformacijas, tarpslankstelinio disko išvaržas, osteochondrozę, artrozes ir kitokius negalavimus. Skeleto ir raumenų sistemos sutrikimų skaičius per pastaruosius kelerius metus svyravo – tai didėjo, tai mažėjo.

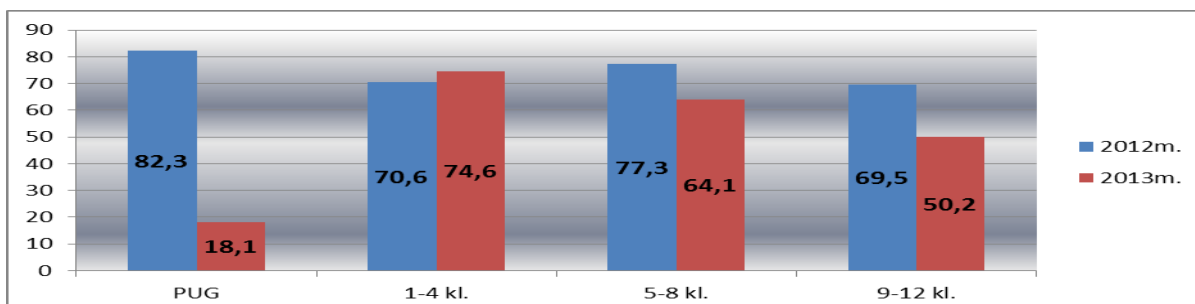
Skeleto – raumenų sistemos sutrikimų skaičius Kelmės rajono bendro lavinimo mokyklose 2011 – 2013 metais (1000 moksleivių).

Šiomet didžiausią Kelmės rajono moksleivių skeleto-raumenų sistemos sutrikimų dalį sudarė laikysenos sutrikimai – 64,4 % (2012 m. – 68,8 proc.) ir skoliozė –13,3 proc. (2012 m. – 11,9 proc.). Didžiausias šių sutrikimų skaičius tenka 9–12 klasių moksleiviams, mažiausiai, kaip ir praėjusiais metais, šių sutrikimų turėjo priešmokyklinio ugdymo grupę lankantys vaikai.

Laikysenos sutrikimų skaičius pagal klases 2012 – 2013 metais (1000 moksleivių).

Kraujotakos sistemos ligos ir sutrikimai. Šių sutrikimų atsiradimui mokykliniame amžiuje įtakos turi pasikeitusios gyvenimo sąlygos, vaikai patiria daug didesnę psichologinę krivį bei stresą, per mažai juda, per daug laiko praleidžia prie kompiuterio. Daug vaikų turi antsvorio. Statistika rodo, kad nutukę beveik 10 kartų dažniau suseraga hipertenzija. Kraujotakos sistemos sutrikimai ir ligos 2013 metais sudarė 9 proc. visų Kelmės rajono moksleivių sveikatos sutrikimų (2012 m. - 8,7). Daugiausia šių sutrikimų turėjo 1– 4 klasių moksleiviai.

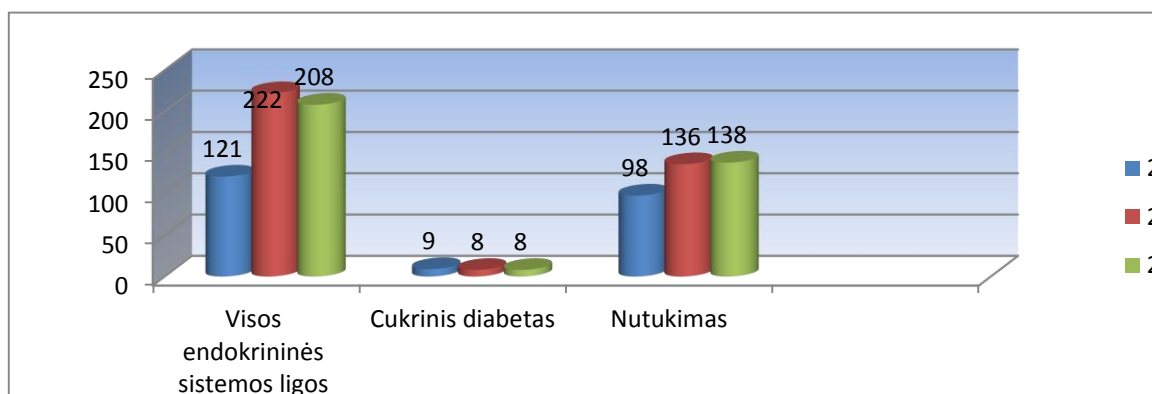

Kraujotakos sistemos sutrikimų skaičius pagal klases 2012– 2013 metais (1000 moksleivių).

Endokrininės sistemos, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimai. Mokiniai tampa pasyvesni, nejudrūs, netinkamai maitinasi. Įvairaus amžiaus vaikai vis labiau patiria didėjančią gyvenimo tempą, įtampą, didelius krūvius mokykloje, kurie ilginiui gali įtakoti endokrininių liaukų veiklą.

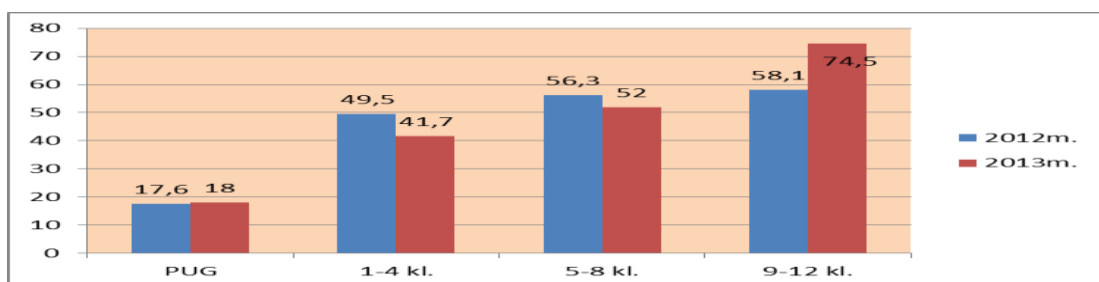
Endokrininės sistemos, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimų skaičius 2013 metais sumažėjo 2 procentais, 2013 m. buvo užregistruoti 208 tokie sutrikimai, 2012 m. – 222. Šiais metais 1,08 proc. išaugo nutukimo atvejų skaičius. 2013 m. buvo registruoti 138 nutukimo atvejai, 2012 m. – 136. Iš 239 pirmokų 8 diagnozuotas nutukimas, 7 padidintas kūno svoris.

Sergamumas cukriniu diabetu išliko nepakitęs - užregistruoti 8 cukrinio diabeto atvejai, t.y. rodiklis toks pat, kaip 2012 m.

Visų endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimų bei atskirai nutukimo ir cukrinio diabeto sutrikimų skaičius Kelmės rajono bendro lavinimo mokyklose 2011 – 2013 metais.

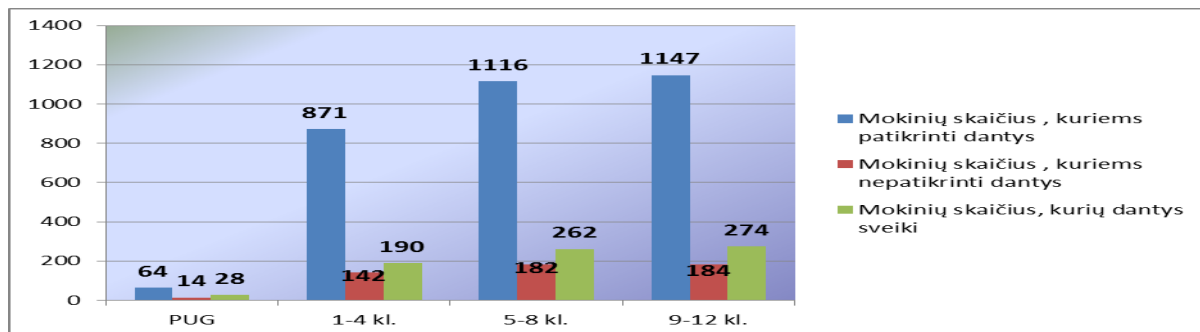
Sergamumo endokrininėmis ligomis rodikliai 2013 m. didėjo tarp PUG ir 9-12 klasių moksleivių. Daugiausiai endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimų turėjo 9-12 klasių moksleiviai (74,5 atv. 1000 moksleivių), mažiausiai, kaip ir pernai, – PUG moksleiviai (18 atv. 1000 moksleivių)

Endokrininės sistemos, mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimų skaičius pagal klases, 2012-2013 metais (1000) moksleivių.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. V-507 buvo pakeista mokinių sveikatos patikrinimo forma. Pagal minėtą įsakymą šeimos gydytojas mokinius profilaktiniam privalomam dantų patikrinimui siuntė pas gydytoją odontologą. 2013 m. iš 3723 Kelmės bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių pas gydytoją odontologą apsilankė 3198, nepatikrinti dantys buvo 522 moksleiviams.

Iš profilaktiškai dantis pasitikrinusių mokinių, sveikus dantis turėjo 754 moksleiviai, 566 moksleiviams nustatytas pieninių dantų, nuolatinių dantų kariesas nustatytas 1230 moksleivių. Sąkandžio patologija nustatyta 560 moksleivių, iš jų 413 nustatyta pavienių dantų, o 147 moksleiviams nustatyta žandikaulių sąkandžio patologija. Daugiausia turinčių sąkandžio patologiją pavienių dantų nustatyta 5-8 klasių moksleiviams.

Kelmės rajono bendro lavinimo mokyklose 2013 metais privalomo profilaktinio dantų patikrinimo duomenys pagal klases

Kadangi vaikai – mūsų visų rūpestis, tiek tėveliams, tiek mokytojams, rekomenduojame dar kartą atkreipti dėmesį į šias mokinių sveikatos problemas, kontroliuoti vaiko laikyseną sėdint, kuprinės nešimo būdą ir jos turinį. Skatinti mokinius atlikti akių mankštą darant pertraukėles mokymosi proceso metu ne tik mokykloje, bet ir namuose, ruošiant namų darbus ar ilgai dirbant kompiuteriu. Įspėti vaikus apie sėdėjimą optimaliu atstumu nuo lentos pagal savo regos aštrumą. Įpraskime patys nuolat rūpintis savo sveikata ir formuokime tokius įpročius savo vaikams. Atidumas sau ir savo šeimai - sveikatos ir laimės garantas.

Mokyklose dirbantiems visuomenės sveikatos specialistams rekomenduojame į metinius planus įtraukti daugiau veiklos priemonių, susijusių su vaikų sveikatos problemomis, iškilusiomis toje konkrečioje mokykloje. Patiems mokiniams taip pat vertėtų pasirūpinti savo sveikata – rekomenduojame toliau tikrintis savo sveikatą, fiziškai aktyviai leisti laisvalaikį, laikytis dienos režimo, nes jis turi didelės įtakos psichologinės ir fizinės sveikatos stiprinimui bei valios ugdymui.